

§ 2. Slet ikke vil kunne gjøre Kjøbstæderne Nogetsomhelst; thi, saaledes som Tilstanden har været i de senere Aar, har den, som sagt, været denne, at Enhver, der havde den fornødne Driftskapital osv. til at anlægge et Landbrænderi, har kunnet faae Tilladelse dertil. Jeg tror endog, at der har været enkelte Tilfælde, hvori Forholdene have været saa specielle, at man har anset det for tilstedeligt endog at give Bevilling til Brænderi indenfor den omhandlede Grænde af 1 Mil. Og det er altsaa et Forhold, hvori jeg synes, at det paa ingen Maade kan siges, at Lovforslaget i Praxis vil kunne blive Kjøbstæderne til noget Afbræk. — Og forsaavidt der nu paa den anden Side maatte blive spurgt om, hvorvidt det er rigtigt at sige, at der er en naturlig Grund til, at en saadan Industri som Brændevinsbrænding skal kunne finde Sted paa Landet, saa tilstaar jeg, at jeg i saa Henseende maa slutte mig til, hvad der er blevet udtalt af den ærede 5te Landskingsmand for 7de Kreds (S. Pedersen). Det kan meget gjerne være muligt — ja det forholder sig naturligtvis saa — at man kan sælge sin Mælk til en ikke lidet høiere Pris i Kjøbstæderne end paa Landet. Men ikke desto mindre har Mælken relativt ligesaa stor Værdi paa Landet som i Kjøbstæderne. Det, at man nemlig kan sælge den til høiere Pris i Kjøbstæderne, beror kun paa de Omkostninger, der ere forbundne med at faae den sendt fra Landet til Kjøbstaden, og Mælken har dog igrøvrigt ganske den samme Værdi for Landmændene som for Kjøbstæderne. Men hvad der gjør, at Brænderi-driften er en naturlig Industri paa Landet, det er, at denne Industri træder ind som et Led i en forstandig Landbedrift, naar denne skal drives paa en vis bestemt Maade. Og navnlig er der en for vort Land yderst vigtig landøkonomisk Bedrift, nemlig Opdyrkningen af raa Jorder, med Hensyn til hvilken en vel anlagt Brænderi-drift er et Mittel af den allerstørste Betydning. Jeg vil i saa Henseende tillade mig at henvise ærede Medlemmer til, hvad der f. Ex. er faktisk bekjendt fra visse Egne af Tydskland, navnlig Ostprensken, om, hvilke umaadelige Fremskridt der er blevet gjort i disse Landes Ager-

brug, særlig med Hensyn til Opdyrkningen af forhen aldeles værdiløse Jorder, hvorved navnlig netop Dyretølsen af Landbrændier har været et Hovedmiddel til Befordringen af dette vigtige Formaal. Jeg tror, at den danske Rigsdag vil gjøre meget vel i at tage Hensyn hertil, og navnlig naar Forholdet er saadant, at man kan have den Berøttigelse — som man kan have her — at man ikke ved den paatænkte Forandring i Virkeligheden i mindste Maade kommer til at træde hindrende i Veien for Kjøbstædernes Bedrift.

Det ærede Medlem for 3die Kreds (Lobiesen) gjorde endnu en Bemærkning med Hensyn til Bestemmelsen i Lovforslagets § 50 om, at Bøderne i visse Tilfælde skulle indrives hos Gierne. Dette Punkt vil jo komme under nærmere Overveelse, og jeg skal for Dieblirket nøies med derom at fremhæve, hvad det ærede Medlem jo selv indrømmede, at han godt indsaa, at Brændevinsbrændierne i en meget høj Grad og mere end mange Andre maa staa til Ansvar for, hvad der sker i deres Brændierier.

Jeg skal endnu kun berøre et Punkt, som det ærede 5te Medlem for 7de Kreds (S. Pedersen) omtalte. Det ærede Medlem syntes at være nogen Frygt for, at den nye Bestatningsmaade, der her foreslaas indført, navnlig skulde blive truende for de smaa Brændierier. Deri tror jeg dog, at det ærede Medlem tager ganske feil; jeg tror netop det Modsatte. Jeg antager ikke, at den foreslaede Bestatningsmaade er truende for Noget, men jeg antager, at man dog ved den særlig vil blive mere retfærdig mod de smaa Brændierier, end man efter den nuværende Tilstand er eller kan være. Sagen er nemlig den, at i de smaa Brændierier kan man for det Meste ikke anvende de Fremgangsmaader, som ere de tjenligste for at bringe det meste Udbytte ud af Mæsse af en vis Mængde og Bessaffenhed, eller, med andre Ord, den lille Brændevinsbrænder bringer i Reglen ikke saa mange Potter Brændevin ud af 1 Tonde Korn som den større. Han bliver derfor haardere beskattet end den større Brændierier, saasnart Afgiften bliver beregnet efter Karum. Den Bestatningsmaade, som bevirker, at han ikke bliver beskattet efter, hvad han mæsker, men efter det Kvantum Brænde-